

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Кафедра спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор з науково-методичної та навчальної роботи

_____ С.Б. Жильцов
« _____ » _____ року

РОБОЧА ПРОГРАМА

ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА З ДОДАТКОВОЇ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ

Спеціальність 8.01010501 «Корекційна освіта (логопедія)»
(шифр і назва спеціальності)

Спеціалізація _____ Спеціальна психологія _____
інститут, факультет, відділення _____ Інститут людини _____
(назва інституту, факультету, відділення)

2016 - 2017 навчальний рік

Робоча програма: «Виробнича переддипломна практика» для студентів спеціальності 8.01010501 Корекційна освіта (логопедія)

Розробники:

Скрипник Тетяна Вікторівна, професор кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка

Шльонська Оксана Олександрівна, старший викладач кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

Протокол від «07» вересня 2016 року №2

Завідувач кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

_____ (О.В. Мартинчук)

Розподіл годин звірено з робочим планом. Структура типова.

Заступник директора Інституту людини _____ Н. А. Клішевич

ЗМІСТ

- I. I. Пояснювальна записка
- II. Опис програми «Виробнича (переддипломна) практика»
- III. Зміст і завдання виробничої (переддипломної) практики
 - Змістовий модуль I.* Ознайомлення з напрямками та особливостями практичної роботи в Центрі психологічної допомоги
 - Змістовий модуль II.* Організація та впровадження системного супроводу дитини та родини
 - Змістовий модуль III.* Формування підґрунтя навчання і розвитку дитини з особливими потребами (науково-методичні основи нейропсихології)
 - Змістовий модуль IV.* Практична реалізація корекційно-розвивальної стратегії, що базується на нейропсихологічних засадах
 - Змістовий модуль V.* Інтеграція набутого практичного досвіду
- IV. Навчально-методична карта з курсу: «Виробнича переддипломна практика»
- V. Оцінювання результатів практики
- VI. Рекомендована література
- VII. ДОДАТКИ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Виробнича (переддипломна) практика» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою спеціальної психології, корекційної та педагогічної освіти на основі освітньо-професійної програми підготовки магістрів відповідно до навчального плану спеціальності 8.01010501 - Корекційна освіта (логопедія).

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС) організації навчання. Програма визначає: особливості реалізації на практиці опанованих у ході вивчення дисциплін „Спеціальна психологія” знань; алгоритм відпрацювання та формування практичних навичок роботи з аутичними дітьми; необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень здобувачів другого (магістерського) рівня.

«Виробнича переддипломна практика зі спеціалізації (Спеціальна психологія)» є складовою частиною дисциплін циклу професійно-орієнтованої підготовки. Дана програма передбачає: підвищення професійної компетентності студентів, розширення та безпосереднього набуття практичних навичок в роботі дітьми, які мають порушення психофізичного розвитку; систематизацію та закріплення набутих знань зі спеціальної психології, що сприятиме ефективній самореалізації студентів як фахівців.

Мета практики – ознайомити з практичними аспектами допомоги дітям з особливими потребами; сприяти формуванню навичок взаємодії з ними та реалізації на практиці знань стосовно їх діагностики, корекційно-розвивальній роботі, розвитку та виховання; сприяти набуттю вмінь та навичок психолого-педагогічного супроводу їхніх батьків та сім'ї, в цілому.

Завдання практики:

- Ознайомити з роботою психологічного центру „Рівновага” у контексті організації та впровадження системної допомоги дітям, які мають порушення психофізичного розвитку та їхнім родинам.
- Сформувати навички супроводу дитини з особливими потребами в корекційно-розвивальному та навчально-виховному процесі в якості т'ютора.
- Сформувати навички діагностики особливостей психічного розвитку дитини та розроблення рекомендацій щодо її подальшого розвитку.

- Сформувати навички розроблення та проведення корекційно-розвивальних та навчально-виховних заходів в роботі з дітьми з особливими потребами.
- Познайти з технологіями психолого-педагогічного супроводу родини, що виховує дитину з порушеннями психофізичного розвитку.
- Оволодіти умінням розроблення психолого-педагогічної характеристики дитини з особливими потребами.
- Розвинути професійно важливі якості фахівця, що необхідні в роботі з дітьми, які мають порушення психофізичного розвитку.
- Поглибити, систематизувати та узагальнити теоретичні знання з проблем спеціальної психології на практичній основі.

Проходження сприятиме формуванню низки **практичних умінь та навичок**:

- орієнтування у методах діагностики дитини з порушеннями психофізичного розвитку;
- орієнтуватись у методах корекційно-розвивальної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами;
- орієнтуватись у методах навчання та виховання цих дітей;
- консультування батьків дитини з особливими освітніми потребами;
- діагностування особливостей розвитку такої дитини;
- формування підґрунтя навчання і розвитку дітей з особливими потребами з опорою на нейропсихологічний підхід та метод „сенсомоторна інтеграція”;
- здійснення корекційно-розвивального та навчально-виховного впливу в роботі з дітьми, які мають порушення психофізичного розвитку;
- оволодіти навичками взаємодії з дітьми з особливими потребами.

База проведення практики.

- Виробнича переддипломна практика зі спеціалізації проводиться на базі психологічного центра „Рівновага”.

- Головні вимоги вибору бази практики – наявність дітей з особливими освітніми потребами, високий професійний рівень спеціалістів, системна робота з дітьми та батьками, командна взаємодія фахівців Центру, висока трудова дисципліна; уважне й дбайливе ставлення до дітей та їхніх родин.

Обов'язки керівника практики від ВНЗ

1. Вирішувати основні організаційні питання щодо забезпечення здобувачів другого (магістерського) рівня необхідною базою практики.
2. Надавати допомогу здобувачам другого (магістерського) рівня у вирішенні теоретичних та методичних аспектів проходження практики.
3. Організувати та вчасно провести настановчу і підсумкову конференції за результатами проходження практики.
4. Періодично відвідувати базу практики з метою надання методичної допомоги практикантам.
5. Одержувати зворотний зв'язок від фахівців, до яких прикріплені здобувачі другого (магістерського) рівня -практиканти, з метою підвищення ефективності проходження практики.
6. Здійснювати оцінювання результатів практики на основі отриманої від здобувачів другого (магістерського) рівня звітної документації та характеристики з бази проходження практики
7. Вчасно оформлювати всю необхідну документацію, пов'язану з практикою, а також документацію щодо оплати праці працівників баз практики.

Обов'язки керівника практики від бази практики

1. Надавати здобувачам другого (магістерського) рівня допомогу в вирішенні організаційних питань проходження практики.
2. Ознайомити практикантів зі змістом роботи бази практики, обов'язками фахівців, що працюють з дітьми, які мають порушення психофізичного розвитку, законодавчою та методичною базою.
3. Надавати необхідну методичну допомогу практикантам у підготовці до психодіагностичної, корекційно-розвивальної та навчально-виховної роботи з дітьми з особливими потребами.

4. Надавати методичну допомогу практикантам в виготовленні дидактичного матеріалу до занять.

5. Супроводжувати психодіагностичну, корекційно-розвивальну та навчально-виховну роботу практикантів, приймати участь в їх аналізі.

6. Надавати практикантам методичну допомогу у підготовці й оформленні документації.

7. Разом з керівником бази практики здійснити оцінювання якості практичної роботи студентів та надати характеристику (відгук).

Обов'язки здобувача другого (магістерського) рівня -практиканта

1. Бути присутнім на настановчій та звітній конференціях;

2. Відвідувати базу практики відповідно до її графіку, узгодженого з базою практики;

3. Виконувати поставлені завдання у повному обсязі;

4. Вчасно оформити та подати для оцінювання результати проходження практики;

Кількість годин, відведених навчальним планом на практику зі спеціалізації становить 270 годин, триває 9 тижнів та завершується заліком.

II. Опис практики

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 9	Галузь знань: 0101 "Педагогічна освіта"	Нормативна	
Змістових модулів – 2	Спеціальність 8.01010501 Корекційна освіта (логопедія)	Рік підготовки	
Загальна кількість годин – 270		6-й	
		Семестр	
		11-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: 36 год.; установча конференція – 1 год.; звітна конференція – 1 год.	Освітній рівень: <u>другий (магістерський)</u>		
		Вид контролю:	
		залік	

**III. ЗМІСТ І ЗАВДАННЯ
ВИРОБНИЧОЇ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ
ЗІ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ „СПЕЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ”**

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

Ознайомлення з напрямками та особливостями практичної роботи в Центрі психологічної допомоги

В умовах навчального закладу – проведення настановної конференції:

- 1) заочне ознайомлення з базою практики;
- 2) визначення терміну проходження практики;
- 3) окреслення завдань практики;
- 4) інструктування щодо етапів проходження практики;
- 5) визначення вимог до практикантів;
- 6) ознайомлення з супровідною документацією практиканта;
- 7) інструктаж щодо безпечного та толерантного поводження на базі практики;
- 8) ознайомлення з документацією практики та вимогами щодо її ведення;
- 9) окреслення перспективних результатів та специфіки їх оформлення по завершенню практики.

В умовах бази практики:

- 1) ознайомлення з базою практики, бесіда з керівниками та фахівцями;
- 2) вивчення нормативно-правової бази діяльності центрів та організацій, що займаються корекційно-розвивальною роботою з дітьми з особливими освітніми потребами;
- 3) знайомство з основними цілями та завданнями центру (організації), ознайомлення з методами та умовами діяльності;
- 4) ознайомлення з контингентом з яким здійснюється корекційно-розвивальна робота (заочне та очне);
- 5) складання індивідуального плану здобувача другого (магістерського) рівня-практиканта на період педагогічної практики;
- 6) ознайомлення з особливостями роботи фахівців з дітьми з особливими освітніми потребами: ознайомлення з планами занять; спостереження за професійною діяльністю фахівців;
- 7) супровід дитини у корекційно-розвивальному та навчально-виховному процесі;
- 8) вивчення теоретичних, методичних та практичних інформаційних матеріалів з проблем спеціальної психології.

Примітка. Практикант веде щоденник педагогічної практики, який перевіряється фахівцем кожного дня і ним завіряється (ставить підпис). В щоденнику відображається робота практиканта згідно з індивідуальним планом, складеним на початку практики.

Також здобувач другого (магістерського) рівня заповнює рефлексивний щоденник, де занотовує свої враження, думки та ідеї, що виникають в ході ознайомчого етапу практики.

Описати особливості контакту та взаємодії з дитиною, яка має порушення психофізичного розвитку в ролі т'ютера.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

Організація та впровадження системного супроводу дитини та родини

- 1) ознайомлення з діагностико-методичним забезпеченням центру, що займається супроводом дітей з особливими освітніми потребами (бази практики);
- 2) залучення до діагностичної роботи в супроводі фахівці;
- 3) підбір та розроблення діагностичного інструментарію щодо проведення діагностики особливостей аутичних дитини;
- 4) проведення логопедичного обстеження дітей та заповнення мовленнєвої карти;
- 5) здійснення аналізу результатів дослідження;
- 6) написання психолого-педагогічних характеристик на досліджуваних дітей з обов'язковими рекомендаціями щодо корекційно-розвивальної роботи;
- 7) обговорення результатів та рекомендацій з фахівцями центру.

Примітка: Практикант веде щоденник педагогічної практики, який перевіряється фахівцем кожного дня і ним завіряється (ставить підпис). В щоденнику відображається робота практиканта згідно з індивідуальним планом, складеним на початку практики.

Також практикантом заповнюється рефлексивний щоденник де занотовуються враження, думки та ідею, труднощі, що виникають в ході діагностичного етапу.

Оформлюється папка з діагностичним матеріалом, результатами дослідженнями, характеристиками.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III.

Формування підґрунтя навчання і розвитку дитини з особливими потребами (науково-методичні основи нейропсихології)

Ознайомлення з

- 1) базовими закономірностями нейропсихології дитячого віку;
- 2) головними концепціями та принципами нейропсихології;
- 3) нейропсихологічною діагностикою як якісною характеристикою стану вищих психічних функцій та засобом виявлення правильної кваліфікації ускладнення розвитку;
- 4) методами нейропсихологічної корекції;
- 5) формами роботи з родинами дітей з особливими потребами..

Примітка: Практикант веде щоденник педагогічної практики, який перевіряється фахівцем кожного дня і ним завіряється (ставить підпис). В щоденнику відображається робота практиканта згідно з індивідуальним планом, складеним на початку практики.

Також практикантом заповнюється рефлексивний щоденник де занотовуються враження, думки та ідею, труднощі, що виникають в ході діагностичного етапу.

Оформлюється папка з діагностичним матеріалом, результатами дослідженнями, характеристиками.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІV

Практична реалізація корекційно-розвивальної стратегії, що базується на нейропсихологічних засадах

Оволодіння:

- 1) практичними нейропсихологічними методами діагностики дитини;
- 2) методами корекції та абілітації психічного розвитку дитини;
- 3) навичками складання корекційних програм для дітей з особливими потребами;
- 4) залучення студентів до корекційно-розвивальної та навчально-виховної роботи з дітьми;
- 5) . самостійне проведення студентами-практикантами корекційно-розвивального та навчально-виховного заходів для дітей з порушеннями психофізичного розвитку;
- 6) здійснення аналізу проведених заходів, оцінка їх ефективності, визначення позитивних результатів, недоліків, а також запропонування рекомендацій, щодо їх удосконалення;
- 7) обговорення проведених заходів студентами-практикантами з фахівцями.

Примітка: Практикант веде щоденник педагогічної практики, який перевіряється фахівцем кожного дня і ним завіряється (ставить підпис). В щоденнику відображається робота практиканта з індивідуальним планом, складеним на початку практики.

Також практикантом заповнюється рефлексивний щоденник де занотовуються враження, думки та ідею, труднощі, що виникають в ході діагностичного етапу.

Оформлюється папка з діагностичним матеріалом, результатами дослідженнями, характеристиками.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V.
Інтеграція набутого практичного досвіду

- 1) оформлення результатів практики;
- 2) написання звіту практики;
- 3) отримання відгуку-характеристики з бази практики;
- 4) оформлення матеріалів практики;
- 5) підготовка презентації результатів практики та доповіді на звітній конференції;
- 6) подання звітної документації керівникові практики для оцінювання;
- 7) виступ з представленням результатів практики на звітній конференції.

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Виробнича переддипломна практика»

Разом: 270 годин - 9 тижнів:

Модулі	Модуль I		Модуль II		Модуль III		Модуль IV		Модуль V
Назва Модуля	Ознайомлення з напрямками та особливостями практичної роботи в Центрі психологічної допомоги		Організація та впровадження системного супроводу дитини та родини		Формування підґрунтя навчання і розвитку дитини з особливими потребами (науково-методичні основи нейропсихології)		Практична реалізація корекційно-розвивальної стратегії, що базується на нейропсихологічних засадах		Інтеграція набутого практичного досвіду
Тижні	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Зміст роботи	Настановча конференція. Знайомство з базою практики	Знайомство з особливостями роботи з дітьми, які мають особливі освітні потреби, у межах бази практики; супровід і дитини	Ознайомлення з діагностико-методичним забезпеченням центру. Підготовка до діагностичної роботи	Проведення логопедичного обстеження дітей з порушеннями психофізичного розвитку та заповнення мовленнєвої карти	Ознайомлення з базовими закономірностями дитячого віку та засадами нейропсихологічної діагностики	Ознайомлення з методами нейропсихологічної корекції та формами роботи з родинами. Методична підготовка до практичної діяльності.	Оволодіння: практичними методами діагностики дитини; методами корекції та абілітації	Самостійне проведення студентами-практикантами корекційно-розвивального та навчально-виховного заходів для дітей з особливими освітніми потребами	Узагальнення, оформлення, усвідомлення та презентація результатів практики. Звітна конференція.

V. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Виробнича переддипломна практика зі спеціалізації (Спеціальна психологія)» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності здобувачів другого (магістерського) рівня з урахуванням підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення згідно вимог Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС) подано у табл. 5.1, табл. 5.2.

Таблиця 5.1

Розрахунок рейтингових балів за видами контролю

№ з/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1.	Відвідування настановної конференції	10
2.	Відвідування бази практики.	35
3.	Написання психолого-педагогічної характеристики на 3 дитини з особливими освітніми потребами	20
4.	Діагностика дитини з особливими освітніми потребами (3 дитини, з описом результатів)	40
5.	Розроблення корекційно-розвивального (навчально-виховного) заходу для аутичних дітей.	25
6.	Проведення корекційно-розвивального (навчально-виховного) заходу для аутичних дітей.	25
7.	Проведення заходу для сімей, що виховують аутичних дітей (з описом)	25
8.	Оформлення щоденника практики	25
9.	Оформлення рефлексивного щоденника	25
10.	Оформлення звіту про проходження практики	25
11.	Оформлення методичних папок	30
12.	Захист проходження практики	25
	Коефіцієнт =3,1	310
	Підсумковий рейтинговий бал	100

Таблиця 5.2

Порядок переведення результатів, отриманих за 100-бальною шкалою оцінювання, в шкалу за системою ЄКТС

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
А	90-100 балів	Відмінно - відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
В	82-89 балів	Дуже добре - достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок

C	75-81 балів	Добре - в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
B	69-74 балів	Задовільно - посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо - мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання - незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу - досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

VI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Айрес Э.Дж Ребенок и сенсорная интеграция. Понимание скрытых проблем развития. – М. : «Теревинф», 2013. – 272 с.
2. Бочелюк В.Й., Турубарова А.В. Психологія людини з обмеженими можливостями. Навч. посіб. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 264 с.
3. Головкин Н. О., Данелян Л. Є., Довгалюк І. С., Комар Т. О., Кучеровський О. К. Соціально-психологічна робота з дітьми та молоддю з особливими потребами: Метод. рек. / Державна соціальна служба для сім'ї, дітей та молоді. — К. : Держсоцслужба, 2005. — 108с.
4. Документація психолога. / Упорядник Т.Гончаренко. – К.:Редакції Загальнопедагогічної газети, 2003. – 120 с.
5. Збірник нормативно-правових документів психологічної служби освіти України. - К.:Ніка-Центр, 2004
6. Інтеграційний літній табір:простір розвитку дітей з аутизмом: Навчально-методичний посібник / Т.В. Скрипник, Г.М.Хворова, Г.Г.Смоляр, К.Ю.Абрамченко /За наук. ред. Скрипник Т.В. – К.: ПВП «Задруга», 2007. – 96с.
7. Мамайчук И.И. Психокоррекционные технологии для детей с проблемами в развитии. – Спб.: Речь, 2004. – 400 с.
8. Марінушкіна О.Є. Порадник практичного психолога / О.Є. Марінушкіна, Ю.О. Замазій. – Х.: Вид.група «Основа», 2007. – 240 с. – (Дошкільний навчальний заклад. Психологія виховання).
9. Мастюкова Е.М., Московкина А.Г. Семейное воспитание детей с отклонениями в развитии. – М.: ВЛАДОС, 2003 - 260 с.
10. Настільна книга шкільного психолога / Авт.-уклад. О.Є. Марінушкіна. – Х.: Вид-во «Ранок», 2010. – 288 с.
11. Морозова С.С. Составление и использование индивидуальных коррекционных программ для работы с аутичными детьми. М., 2008.
12. Нуриева Л.Г. Развитие речи у аутичных детей. - Москва, 2003.
13. Ньюмен С. Игры и занятия с особым ребенком. Руководство для родителей. – М.: Теревинф, 2004. – 240с.
14. Питерс Т. Аутизм: От теоретического понимания к педагогическому воздействию: Книга для педагогов-дефектологов. - М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2002. - 240с.
15. Психологическая служба в детских дошкольных учреждениях разных типов: В помощь практ. психологам : Учеб. пособие / Т. П. Скрипкина, Э. К. Гульянц; Рост. гос.

пед. ун-т — Ростов н/Д : Изд-во Рост. гос. пед. ун-та, 1993. — 110

16. Скрипник Т. В. Стандарти психолого-педагогічної допомоги дітям з розладами аутичного спектра: навч.-метод. посіб. / Т. В. Скрипник. — К.: «Гнозіс», 2013. — 60 с.

17. Скрипник Т.В. Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в освітньому просторі: навчально-наочний посібник. — К.: ТОВ „Видавничий дім „Плеяди”, 2015. — 56 с.

18. Тингей-Михаэлис К. Дети с недостатками развития: Книга в помощь родителям: Пер. с англ. / Под ред. Д.В. Колесова. — М.: Педагогика, 1988. — 240 с.

19. Ткачева В. В. Технологии психологической помощи семьям детей с отклонениями в развитии / В. В. Ткачева. — М. : АСТ; Астрель, 2007. — 318 с.

VII. ДОДАТКИ

Додаток А

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Інститут людини

**Кафедра спеціальної психології,
корекційної та інклюзивної освіти**

**ЩОДЕННИК ВИРОБНИЧОЇ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ
ЗІ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ «СПЕЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ»**

Студент _____
(прізвище)

(ім'я)

(по батькові)

1. Основні положення виробничої практики.

1.1. Перед прибуттям на практику студент повинен отримати інструктаж керівника практики з:

- ✓ правил поведінки і принципів професійної етики;
- ✓ графік проходження практики;
- ✓ правил оформлення щоденника практики;
- ✓ написання звіту від групи про проходження практики.

1.2. Студент, прибувши на місце проходження практики, повинен:

- ✓ подати керівникові організації програму практики,
- ✓ пройти інструктаж із техніки безпеки і пожежної профілактики,
- ✓ ознайомитись із місцем роботи, правилами експлуатації

обладнання та уточнити план і графік проходження практики.

1.3. Під час проходження практики студент зобов'язаний суворо дотримуватись правил внутрішнього розпорядку організації.

1.4. Звіт про проходження практики студент складає відповідно до графіка проходження практики і додаткових вказівок керівників практики від ВНЗ та організації.

1.5. Навчальна практика студента оцінюється за стандартною 100-бальною шкалою й враховується нарівні з іншими дисциплінами навчального плану спеціальності.

1.6. Студент, який не пройшов практику або отримав негативний відгук від керівника практики від ВНЗ, повинен пройти повторно практику під час канікул.

2. Правила ведення й оформлення щоденника

2.1. Щоденник – це основний документ студента під час проходження практики.

2.2. Коли студент проходить практику за межами міста у якому знаходиться ВНЗ, щоденник для нього є також посвідченням про відрядження, що підтверджує тривалість перебування студента на практиці.

2.3. Під час практики студент щодня робить записи згідно виконаних робіт.

2.4. Після проходження практики студент оформлює щоденник та подає його на перевірку керівнику практики від ВНЗ, який складає відгук і оцінює роботу практиканта.

2.5. Оформлений щоденник разом зі звітом студент повинен подати на кафедру практичної психології.

2.6. На підсумковій конференції представники від підгрупи звітують про проходження практики.

2.7. Без заповненого щоденника і звіту практика не зараховується.

4. Звіт про проходження практики

I. Загальна інформація

1. Дата проходження практики _____

2. Назва організації _____

3. Адреса організації _____

II. Опис організації.

1. Основні цілі та завдання діяльності організації _____

5.Рефлексивний щоденник

Рефлексивний щоденник – результат самопізнання та самоаналізу того, що відбувалось під час проходження практики, власні думки, почуття, висновки, які занотовуються у щоденник.

Рекомендації щодо заповнення рефлексивного щоденника:

1. Записи треба вести одразу ж після закінчення кожного дня роботи на практиці.
2. Висловлювання в щоденнику мають бути суб'єктивними, не критикувати ні себе, ні інших.
3. Записи ведуть у логічній послідовності відповідно до виконаних форм робіт.
4. Вести рефлексивний щоденник у зошиті форматом А5 на 24 сторінки.

Можливості подальшого використання інформації рефлексивного щоденника:

- ✓ накопичення інформації з соціально-психологічної діяльності;
- ✓ формування нових ідей;
- ✓ пам'ятка про отриманий практичний досвід;
- ✓ механізм зв'язку між теорією та практикою (які теоретичні знання були використані в практичній діяльності).

6. Аналіз вражень щодо діяльності організації

1. Назва організації _____

2. Що сподобалось у роботі організації _____

3. Що не сподобалось у роботі організації _____

4. Що я б зробив(ла) по-іншому під час надання психологічної допомоги в цій організації _____

5.3 якими труднощами Ви зустрілись під час проходження навчальної психологічної практики в цій організації? _____

6. Що нового Ви дізналися під час проходження практики в цій організації?

7. Що нового Ви дізналися про професію практичного психолога під час практики?

Перелік документації до заліку з навчальної практики

1. Заповнений щоденник практиканта.
2. Звіт студента-практиканта про проходження практики (форма довільна).
3. Програми занять.
4. Протоколи досліджень, їх результати, психологічні характеристики на досліджуваних з рекомендаціями.
5. Відгук про проходження студентом виробничої переддипломної практики від організації (практичного психолога або корекційного педагога завірений керівником організації).
6. Загальна презентація результатів практики на звітній конференції (загальний звіт підгрупи).

Додаток Б.1
СХЕМА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ДИТИНИ

1. Загальні відомості про дитину

- Прізвище, ім'я, по-батькові, вік.
- Відомості про родину та особливості сімейного виховання.
- Соціально-економічна характеристика родини.
- Найбільш авторитетні та найулюбленіші для дитини члени родини.
- Члени родини, з якими дитина проводить найбільше часу.
- Стиль сімейного виховання (гіперопіка, гіперпротекція, потурання).
- Стан здоров'я дитини (діагнози, особливості психофізичного розвитку).

2. Інформація про розвиток особистості дитини

- Індивідуальні особливості, які мали прояв ще в ранньому дитинстві.
- Динаміка і характер змін в процесі розвитку особистості дитини.
- Кризові і психотравмуючі ситуації в житті дитини (гострі чи хронічні).

3. Індивідуальні особливості дитини з особливими освітніми потребами

- *соціальний розвиток*: прийняття іншої людини, цікавість до неї; уміння контактувати, відгукуватися виявляти ініціативу; вміння взаємодіяти: діяти по черзі, ділитися речами; дотримуватися правил; емоційні прояви; спільна увага;
- *комунікативно-мовленнєвий*: а) експресивне мовлення: розвиток: використання мовлення для регуляції своїх дій та дій інших людей; звернення прохання; діалогові репліки; відповідь на прості запитання; мовленнєва імітація; уміння задавати запитання, зв'язне мовлення; паралінгвістичні особливості; стереотипії; б) невербальна комунікація: виокремлення жестів, розуміння невербальних сигналів, здатність реагувати на них;
- *пізнавальний розвиток*: особливості функціонування сенсорно-перцептивної сфери, чуттєвий досвід; наявність інтересу до певного виду інтелектуальної діяльності; співвідношення вербального і невербального інтелекту; стереотипії;
- *психомоторний розвиток*: стан тонічної регуляції, рівновага, координація рухів, зорово-моторна координація, сформованість рухових автоматизмів, моторна імітація, загальна/дрібна моторика, графічні навички;
- *поведінкові прояви*: керівний контроль, ставлення до перешкод, залежність від підказок, наявність проблемної поведінки (аутоагресія, агресія, гіперактивність).

4. Статус і особливості взаємостосунків у дитячому колективі: лідер, прийнятий, ізольований, відкинутий; товариський, нетовариський; ініціативний, залежний, агресивний, соціальна компетентність тощо.

5. Рівень розвитку у відповідності до віку: пам'яті, уваги, мислення, уяви, мовлення, інтелектуальні здібності, обізнаність.

6. Складності у вихованні та навчанні дитини

- Характер складностей дитини (навчальні складності, відхилення в поведінці, емоційні проблеми, у чому вони проявляються).
- Аналіз причин ускладнень.
- Прогноз подальшого розвитку дитини.

7. Рекомендований індивідуальний підхід у навчанні та вихованні дитини

- Постановка навчальних і виховних задач у роботі з дитиною.
- Рекомендації педагогам.
- Рекомендації батькам.

Зразок оформлення психолого-педагогічної характеристики

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Прізвище, ім'я, по-батькові
учня/ вихованця, класу/групи, навчального закладу,
року народження

Психолого-педагогічна характеристика складена:

(Прізвище, ім'я та по-батькові студента)
Курс _____ група _____
Інститут людини Київського університету імені Бориса Грінченка
Дата складання _____ 200__ р.

Додаток Б.2

МОВЛЕННЄВА КАРТКА

1. Прізвище, ім'я, по батькові дитини

Дата народження
Школа, клас (дит. садок, з якого прибула дитина)
Домашня адреса, телефон
Батьки

2. **Анамнез** (дані про вагітність та пологи, про психомоторний розвиток і хвороби дитини, про перебіг розвитку мовлення)

3. Стан слуху, зору

4. Висновок психоневролога

5. Стан артикуляційного апарату:

зуби
прикус
губи
язик
під'язикова зв'язка
м'яке піднебіння

6. **Обстеження зв'язного мовлення** (розповідь за лексичною темою, за серією малюнків, опис сюжетного малюнка). Тип речень, що використовує дитина; чи є аграматизми

7. **Обстеження звуковимови** (відсутність, перекручення, заміна, змішування):

[с], [с'], [з], [з'], [ц], [ц'], [ш], [ж], [ч], [щ], [р], [р'], [л], [л']

8. **Обстеження стану фонематичного сприймання та фонематичних уявлень**

9. **Обстеження стану фонематичного аналізу та синтезу**

Назвати положення звука [л] (початок, кінець, середина) у словах:

ложка

мул

мило

Назвати 1, 2, 3 звук у словах: *мак, сом, рік*

Назвати 4 звук у слові *річка*

Назвати кількість звуків в слові *гриби*

Назвати твердий - м'який звук, глухий - дзвінкий звук

10. **Обстеження стану складового аналізу та синтезу**

Слова складної складової структури:

термометр

велосипедист

міліціонер

ілюмінатор

дисципліна

аквалангіст

11. **Сформованість синтаксичних узагальнень, синтаксичного аналізу та синтезу**

12. **Обстеження словника**

- ✓ Словник іменників
- ✓ Сформованість узагальнюючих понять
- ✓ Словник прикметників
- ✓ Словник дієслів
- ✓ Словник прийменників:

в
на
під
з
під
над
по
через
між
біля
перед
за
із-за
з
до

Словник антонімів

- ✓ Словник синонімів

13. Граматична система словозміни

- ✓ Утворення множини іменників
- ✓ Узгодження іменника з прикметником у роді, числі
- ✓ Узгодження іменника з числівником
- ✓ Узгодження іменника з дієсловом за числом, часами, родами (в мин. часі)
- ✓ Відмінювання іменників

14. Словотворення

- ✓ Суфіксальне словотворення іменників із значенням:
зменшувально-пестливості
одиночності
дитинчат
вмістливість
професій
- ✓ Утворення відносних і присвійних прикметників від іменників
- ✓ Утворення дієслів від іменників
- ✓ Префіксальне словотворення дієслів
- ✓ Сформованість граматичних узагальнень (число і рід ім., прикм., дієсл., час дієсл.; частини мови)

15. Стан навички читання (спосіб, швидкість, свідомість, виразність)

16. Помилки, що допускає дитина на письмі

17. Висновок практиканта щодо мовленнєвого порушення

Картка складена: _____

(Прізвище, ім'я та по-батькові студента)

Курс _____ група _____

Інститут людини Київського університету імені Бориса Грінченка

Дата складання _____ 200__ р.